

Oglasi, pripisane list, tiskare i računata se na temelju običnog cijenika ili po dogovoru.

Novca predbrojbu, oglas list šalje se naputnicom ili položnicom pošt. Međimice u Beču sa administracijom lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tri list na vrijeme ne primi, nego se javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se uz plaća poštarina, ako se izvana naplate »Reklamacija«.

Cekovnog računa br. 47.849.
Telefon tiskare br. 38

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

«Slogom rastu male stvari, a neologu sve poljvari». Narodna poslovica.

Izlazi svakog četvrtka o podac.

Neizdati dopisi se ne vraćaju nepodpisani se tiskaju, nefrankirani se primaju.

Predplata za poljtarinom stop 10 K u obće. } na godiš 5 K za svaku } godiš 10 K 2-30 a. } pol godiš.

Izvan carstvine više poštarine. Plaća i utučaje se u Pul.

Pojedini broj stoji 10 h., se ostali 20 h., hoći u Pul toli izvan ista.

Uredništvo i uprava nalazi se u Tehari Laginja i dr. Vile Gialla br. 1. Iznimo seba se uslovljuju svu pisma i predplata

Glavni urednik Jerko J. Maholja.

Izdaje i tiska Laginja i dr. u Pul ulica Gialla 1.

Glavni suradnik prof. H. Mandić u Tratu.

Europejski rat.

Ratni plamen, koji bukti po srednjoj Europi još se nije tako razplamsao, da ruši i uništava sve do čega dodje. Varnice tog plamena ograničene su do sada još uvijek oko granica čekajući zgodan čas da rasplamsane svom svojom jakom razarojućom snagom navale na neprijatelja. Vrlo utješljiva je činjenica, da svi narodi naše monarhije svojim oduševljenjem za najpra vedniju stvar naše države i ovom ratu podjaruju još više taj sveti plamen i odvažno srca u boj na neprijatelja.

Nasa država treba da izdrži borbu sa pet neprijatelja s kojima se nalazi u ratnom stanju a surbise odnosno prodire na šest fronta proti neprijatelju: sa dvie strane na granicama Rusije, Srbije i Crnogore. Do petka bila je nasa država u ratu sa Srbijom, Rusijom, Francuzkom i Crnogorom. U petak je navjestila i Englezka rat našoj monarhiji. Nasa monarhija navjestila je rat samo Srbiji i onda Rusiji; iza toga je pak našoj monarhiji navjestila rat najprije Crnogora, onda Francuzka a sada i Englezka. Našoj monarhiji je dakle rat naviešten sa tri strane, dok je nasa država navjestila rat na dvie strane. Kako smo istaknuli u zadnjem broju, povod navieštenja rata sa strane Crnogore bio je taj, što izmedju Srbije i Crnogore postoji savez oružja te je po tom savezu Crnogora obvezana pomoći Srbiju u ratu s našom monarhijom, što jasno svjedoči i ta okolnost, odkako je Srbija navjestila rat Njemačkoj, da je to isto učinila i Crnogora.

Uzroke navieštenja rata našoj državi navadjaju i Francuzka i Englezka. Francuzka opravdava svoj postupak time, što je smatrala, da Austro-Ugarska pomaže Njemačku u borbi proti Francuzkoj. Englezka pako uzela je za povod ovo: Pošto se je Francuzka zaratila s Austro-Ugarskom prekida i Englezka diplomatske sveze s Austro-Ugarskom. Ujedno je engleski ministar vanjskih posla Grey priopćio poklisaru naše monarhije, grofu Mensdorff-Pouillyu, da je 12. o. mj. o ponoći nastalo ratno stanje izmedju Velike Britanije i Austro-Ugarake.

Ovaj korak francuske republike i kraljevine Englezke nije iznenadio naše monarhije. Odmah, kad se je Rusija zauzela za Srbiju i navjestila Austro-Ugarskoj rat znalo se je, da spomenute dvie velike vlasti kao članovi trojnoga sporazumia ne će mirovati. Ne može se vjerovati ni to, da bi Rusija, koja se još nije oporavila od zadobivenih rana u ratu s Japanom, koja se kod kuće nalazi u osobito neuredjenim priobinama, a spoljnom narodima, koji joj nisu prijatelji, da bi se usudila upustiti u rat s ovako moćnim državama, kakove su Austro-Ugarska i Njemačka, da nije računala na pomoć Francuske i Englezke.

Kao što spomenusmo, ovim zavieštenjem rata nije iznenadjena ni nasa monarhija

ni Njemačka, pa su se za sve slučajeve i pripravile. Ratni uspjesi su do sada na strani ovih dviju saveznih država, pa će i konačna pobjeda biti njihova.

Navieštenje rata od strane Englezke.

Nota, koju je engleski poklisar Bunsen predao 16. t. mj. ministru vanjskih posala grofu Berchtoldu, glasi doslovce ovako: Pošto Francuzka vlada ne može sa vladom Austro-Ugarske neposredno optičti, saopćuje se slijedeće: Vlada Austro-Ugarske stavila se je, pošto je Srbiji u vjestila rat i tim neprijateljstva u Europi počela, bez ikakove provokacije sa strane Francuske u ratno stanje prema Francuzkoj. Ponajprije je Austro-Ugarska, nakon što je Njemačka navjestila rat Rusiji i Francuzkoj, zauzela za Njemačku navjestiti Rusiji rat, koja se je već nalazila na strani Francuske u borbi. Drugo: poslala je po vjerojatnim informacijama čete na njemačku granicu neposredno grotnje Francuzkoj. Uslijed toga je francuska vlada prisiljena isjaviti austro-ugarskoj vladi, da će se latiti svih onih sredstava, koja su potrebna, da se suprotstave tomu postupku i tim grotnjama. Priključivši se tomu izjavio je sir Grey našem poklisaru u Londonu, da se Englezka smatra od 12. t. mj. o ponoći u ratnom stanju prema Austro-Ugarskoj.

Sa ratišta na srbskoj granici.

Budući da su dosadnji novinski izvještaji o okrštajima s neprijateljima i o našim gubitcima bili u znatnoj mjeri netočni, te je ovo bilo povodom, da se javnost bez potrebe i bez razloga uznemirivalo, odredilo je ratno ministarstvo, da osada državne štamparije u Beču i u Budimpešti, odnosno u Zagrebu imadu donositi službene izvještaje o okrštajima i o gubitcima naše vojske. Ti će okrštaji biti istiniti i vjerni, a izdati će se takodjer vijesti i vojski, da i ona bude u svemu točno informirana. Dosada su takvi vojnički izvještaji već izdavani, i to na njemačkom, mađarskom i hrvatskom jeziku, a osada će biti izvještaji sastavljeni i na českom, poljačkom, rumunjskom, slovenskom i talijanskom jeziku. Ratno ministarstvo apelirana na inteligentno općinstvo, da oblatima u tom pravcu ide na ruku, kako se široke mase općinstva ne bi uzaludno uznemirivale.

Sa ratišta na srbskoj granici ne može se radi tajnosti kretanja naše vojske još za sada doniet kakvih konkretnih vijesti. Ipak možemo javiti danas dobru vijest, da su nase čete prele srbsku granicu na više mjesta. Tako su nase čete na granici kod Sava prele u Srbiju i musete srbski grad Sabac zapučno od Beograda. Kod prelama preko Save nase su čete potisnule srbske čete u nutarnjost Srbije. (Sabac je

grad sa preko 10.000 stanovnika, leži na usću rječice Kamitak u Savu, ima gimnaziju, sud, porezni ured).

Na srbskoj granici kod Drine (sa strane Bosne) nase su čete izdržale u noći od 14. na 15. t. mj. žestoki boj sa srbskim jakim odjelima. Poslje žestokog boja neprijatelj je protjeran sa jakih i dobro zapremjenih pozicija na istočnoj obali Drine u blizini Loznice i Lešnice. Kako ondje tako i kod Sabca u noći 14. na 15. t. mj. bili su odbijeni mnogobrojni jako odvažni napadaji Srbijanaca. U sobotu su nase čete nastavile napredovanje u Srbiju. U tom boju nase su oteli neprijatelju dva topa, dvie mitraljeze i jednu zarlatu. Gubitci neprijatelja su veliki, ali i naši gubitci nisu nezatni.

U bojovima na Drini i kod Sabca izvojevale nase čete jednu odlučnu pobjedu nad jakim četama srbskim. Zerobljeno je mnogo Srba i ratnog materijala. Nase čete progone neprijatelja na cijeloj liniji. U tim bojovima nase su se čete borile s velikom hrabrošću proti jako moćnom neprijatelju u jednakom broju s nama i koji se nalazio na izvrstnim pozicijama. *Osobito zaslužuje spomenuti varoškinjsku pukovniju br. 16, koje oficiri s moćnošću sa starom hrabrošću uvijek caru cijenih Hrvata bacili su se na neprijatelja i odlučili bitku sa sjajnom našom pobjedom.*

Iza te pobjede progonili su naši neprijatelja dalje i kod Valjeva, gdje se neprijatelj suprotstavio, opet potukli Srbe. Tako nasa vojska slavodobitno zve više prodire u Srbiju.

Crnogorci su pokušali više puta prodrieti na nasa zemlju ali su bili na svim stranama odbijeni.

Prvi ranjenici u Budapešti.

U nedjelju u jutro pripio je na istočni kolodvor u Peštu prvi vlak sa ranjenicima. Četrdeset i sedam teško ranjenih, koji su bili pogodjeni u boju kod Sabca bili su smješteni u tri vagona drugog i trećeg razreda. Na kolodvoru čekali su ranjenike tri ljecnička sa sanitetskim vozom, dva automobila i velikim samovozom državne željeznice. Ranjenici, medju kojima ima samo pet teško ranjenih, bili su smješteni u čekaonici trećeg razreda, gdje su im ljecnici promienili povete i ustanovile, da je prva pomoć ranjenicima u poljačkom lazaretu bila perfektna sa ljecničkog starijstva. Nakon pregleda prevezeni su ranjenici u posadnu bolnicu br. 16. Općinstvo je oduševljeno pozdravljalo ranjenike sa živili naši hrabri vojnici i darivalo im novcem, osvjetljujućim pićem i smotkama. U posjedjeljak dovezeno je u Peštu još 97 ranjenika, medju njima 4 teško, ranjenik u okolici Sabca.

Sa ruskoga ratišta

Nase čete prodiru sve dalje u ruskom zemljištu. Po zadnjim vijestima prodle su nase čete već 70 kilometara u nutrinju Rusije od Krakova. Na istočnoj medju nase čete surbise naprijatelja i bacile da-leko preko granice. Viesti nekih vanjskih novina o uspjehu Rusa na našem zemljištu blizu granice sasma su u protuslovlju sa istinom. Ruski mrještani odieli, koji su na nekim mjestima prešli granicu za nekoliko kilometara, bili su odmah protjerani preko granice u Zalosće, Brodi i Sokal. Naprotiv tih vijesti nekoji naši odieli konjanitstva prodli su preko ruske granice u nutrinju ruskog carstva.

Inače sa tog bojista nema važnijih vijesti, jer nije došlo do većih sukoba. Kako smo već zabilježili u zadnjem broju Rusi se povlače iz ruske Poljske te su ju svu ispraznili, a nase čete tako sa njemačkim napreduju dalje prema nutrinji Rusije uz rieklu Vislu. Ruski Poljaci pozdravljaju nase čete svuda s oduševljenjem kao spasiitelje ispod ruskog absolutističkog jarma. Kad su Rusi napustili Varšavu (glavni grad ruske Poljske) sa četama i ruskim oblastima, varšavski su gradjani odmah ustaovali narodnu poljačku vladu i upitavili progles na poljaški narod, kojim ga pozivaju na ustanovljenje narodne poljske vojske i na ustanak za oslobođenje od Rusa te potiču Poljake da podgoraču svuda austrijake i njemačke čete i susreću sa pouzdanjem. Sličan apel na ruske Poljake upravio je zapovjednik naših četv tim su stupile na poljaško zemljište u Ruskoj. Taj apel na Poljake pobudio je medju Poljacima neopisivo oduševljenje. U Krakovu su Poljaci priredili velike manifestacije uz pjevanje carke himne i poljskih pjesama. Veliki broj poljačkih mladica stupa u dobrovoljačka čete streljaca, koje su osnovane po uzoru Sokola, skauta (čelasi), koje su podučavali u porabi oružja, streljanju i vojničkim vještinama sami strukovnjaci. Kaže se, da će sama poljačka pučka stranka sastaviti do 100.000 ljudi kao streljačka legije.

Poput Poljaka pozdravljaju nase čete i Rusini, Ukrajinci, kao osloboditelji ispod ruskog jarma. Ti ukrajinci žive na istočnoj granici i preko u Rusiji.

Njemačko-ruski rat.

Njemački car ostavio je u nedjelju Berlin i podao se na ratište. Tom prilikom upravio je na načelnika grada Berlina ovaj proglas: Da uzmogom stiediti ratne operacije, prisiljen sam premjestiti glavni stan iz Berlina i tim povodom čitum se iskreno pozdravim Mojim pozdravima izraziti gradjanstvu Berlina Moju najtopliju hvalu za iskaze i dokaze učinjene mi u ovim teškim danima. Tvrdi vjeru imam u pomoć božju, u hrabrost Moje vojske i Moje mornarice, u čvrstu slogu njemačkoga naroda u četu pogibelji. Našoj pravdnoj stvari neće uanižiti pobjeda.

Tim odlaskom carevim dana je državnom kancelaru oblast, da neodmah iz-

vrstje vladine poslove u području uprave carstva.

Sa ratista u Rusiji nema nikakvih važnijih vijesti. Do sada su Niemci protiv Rusiji na cijeloj crti pobjednici. Svoju zemlju su potpunoma očistili od ruskih četa a upadaje kozaka su pobjedonosno odbili. U ruskoj Poljskoj došli su Niemci u doticaj s našom vojskom i skupno operiraju dalje u Rusiji.

Njemačko-francuski rat.

Na njemačko-francuskoj granici izdrtali su Niemci više bitaka s Francuzima i izvojsili par lijepih pobjeda. Tako smo u zadnjem broju na kratko zabilježili jednu njemačku pobjedu kod Milhausena. O toj pobjedi možemo danas javiti nešto bliže. Francuzi su u jakosti jednoga zbora prešli granicu i preko Altkirchena doprli do Milhausena, pred kojim su se uslančili (ogradiili obkoplama). Odlučnom navalom njemačkih četa bili su Francuzi srušeni i prisiljeni uzmaknuti istim putem do svoje granice. U toj bitki zarobljeno je 513 francuzkih vojnika i 10 časnika.

U zadnjim bojovima s Francuzima odlikovao se bavarški princ Henrik, koji je sa svojom konjanikom četom navalio na jedan odiel francuzkih draguna i uništio postavu.

Medju poginulima u zadnjim bojovima nazi se i princip Fridrik Vilim od Lippe, stric vladajućeg kneza Leopolda.

„Lokalanzeiger“ javlja da su njemačke čete vratile bombardiranje trdjave Namur u Belgiji. Čete se pripravlja na posljednju navalu. Pokušaj Belgijanca da sa sjevera provale obejedi obruč bio je odbit.

Njemačko ozemlje je pročišćeno od francuzkih četa.

Grad Liège (Lüttich) u Belgiji kojeg su Niemci neobitno hrabro napadali, zauzeli su sada potpuno u vlasti Niemaca. Pošto tog zauzeća upravila je njemačka vlada belgijskoj u Baselj poruku, kojom žali što je usljed držanja belgijske vlade došlo do krvavih bojova. Njemačka nije došla u Belgiju kao neprijatelj, nego primljena vojskoin surjama Francuzke imala je s vojskom preći u Belgiju i zauzeti Liège kao temeljnu točku za svoja operacije protiv Francuske.

Nakon što je belgijska vojska junackim otporom obranila čast svojeg oružja, njemačka vlada molila da se priklade dalje strahote rata. Njemačka osigurava još je danput najvećanje da nije nikad imala u misli prisvojiti si belgijsko zemljište. Njemačka je uvijek pripravna besodvratno ispraviti belgijske zamjke, čim to dođe rane prilike.

Na ovu poruku odgovorila je Belgija, da vjerna svojim međunarodnim obvezama nemoguće nego opovratiti svoj odgovor na ultimatum tim više što je od 3 agusta teško povrijeđena neutralnost Belgije i prava ona vrlo važna rat na njezini teritoriji.

Naše i njemačke brodovlje.

O brodovlju naše ratne mornarice javlja ardersno „Neue Wiener Zeitung“: Naša mornarica imać će doobora prilike

da stupi u akciju. Tada ćemo uvidjeti, da se sasama pouzdanjem zanesemo ne samo na našu kopnenu vojsku, nego također na našu izvrstnu mornaricu.

O uspjesima njemačke mornarice izvješćuje Wolffov ured sljedeće: Njemačka mornarica, koja se je već u par bojova sjajno iskazala, pokazuje i za napried svoju izvrstnu spremu. Pojedini odieli u tivoj su akciji u svim trim glavnim morima, i to u sredozemnom, baltskom i sjevernom. Na nekim krajevima su pojedine ladje tako spretno manevrirale, da su se sasama približile neprijateljskoj obali i ju ugrozile. Osobito u sredozemnom moru u alirakim vodama imale su njemačke ratne ladje „Goeben“ i „Breslau“ veliki uspjeh. Te ladje bombardirale su francuzke luke i potopile nekoliko francuzkih transportnih ladja. O tom odvratnom činu tih dvaju ladja javlja se: Nakon što su „Goeben“ i „Breslau“ bombardirale algirake luke uzmakle su u neutralnu luku Messina, gdje su iz pripravljenih njemačkih brodova obakrbile se ugljenom. Francusko i englesko brodovlje pazilo je izvan Messine da ulovi te ladje, ali je ipak njemačkim brodovima uspjelo umaknuti ispred francuzko engleskih brodova. Na biegu ispred neprijateljskog brodovlja „Goeben“ je uspjelo potopiti englesku kriticu „Warrior“. Kamo su se sklonule njemačke ladje za sada se iz dobro abvtajljivih razloga nemože nista javiti.

Neutralne države.

Spomenuli smo već da je do sada zapleteno u rat osam država, i to šest s jedne strane slotne protiv dvie s druge strane, to jest Srbija, Crnogora, Rusija, Englezka, Francuska i Belgija protiv Austro-Ugarakoj i Njemačkoj.

Država u Europi, koje nisu zapletene u ratu, te su proglasile neutralnost imade dvanaest i to: Norveška, Švedska, Nizozemska, Danska, Švicarska, Portugalska, Španjolska, Italija, Grčka, Turska, Rumunjska i Bugarska. Te države većinom su mobilizirale svoju vojsku, i brižno čuvaju svoje granice, da nebi grozote rata zadesile i njihovu zemlju. Nekim ratujućim državama dolazi ta neutralnost dobro, a nekima pa je od velikih neprilika.

Uzmimo za primjer Belgiju. Neutralnost Belgije bija je Francuskoj jako dobro došla, jer bi Francuzi bili tada sigurni, da im sa te strane ne prijeti od Niemca pogibelj. Za Niemce paš bila je ta neutralnost bezkoristna, jer najkraći put njemačke armade u Francusku vodi kroz Belgiju. Ne dano je neutralnost Belgije potopana i Belgija će po svojoj prilici biti pozorištem vrlo žestokih bojova između Francuza i njemačke vojske.

Druge neutralna država, koja je na nepriliku sa neutralnošću, jest Nizozemska ili Holandija. Neutralnost ove države podržavili su Niemci s veseljem, dočim je Francuzima i Englezima ta neutralnost jako neprilika i nepoželjna. Holandijci su naime zatvorili svoju državu tako, da neće moći engleske ladje miso Flisinga u grad Antwerpen, belgijsku luku, gdje bi mogli iskrcati englesku vojsku u pomoć Francuzima.

Treća neutralna država na sjeveru je Danska. Neutralnost te države opet je jako povoljna za Njemačku, a štetna za Englezku.

Ostale neutralne države sa svojom neutralnošću dolaze u priloge više ili manje

jednoj ili drugoj od ratujućih stranaka. Osobito se trojni sporazum (Rusija, Francuzka, Englezka) zanima za neutralnost Italije, te ju ovim i onim mame da istupi iz neutralnosti na stranu trojnog sporazuma protiv svojim saveznicima trojnoga saveza. Tako lanciraju o Italiji u svijet vijesti kao da nebi bila u doirnim odnosima sa svojim saveznicima. Takove vijesti ponukale su talijansku vladu te je ovladala svog poslanika u Berlinu da pobije te krive vijesti. Poslanik Italije umolio je njemačkog ministra vanjskih posala da proglasi te glasine neistinitima.

Neutralnost Bugarske vrlo je neprilika opet Srbiji. Srbija vlada i štampa vabi Bugarsku raznim sladkim riečima i obećanjima na svoju stranu za obnovu balkanskog saveza, dapače je Srbija upitala Bugarsku vladu, da li bi voljna bila uz odštetu zemljišta u slučaju potrebe prepuštiti arsku vojku na bugarsko tlo. Na sve to je Bugarska odgovorila, da sada nije zgodno vrijeme za obnovu balkanskog saveza niti doba za kakove pregovore.

Na Balkanu pak se nešto mieša. Politički i diplomatski krugovi u Sofiji prosudjuju sadanji položaj na Balkanu vrlo kritičnim i drže da će se stvari razviti ovako: Grčka se pripravlja, da u sporazumu sa Srbijom okupira srbski dio Macedonije. Toga pak Bugarska neće mirno dopustiti i bit će prisiljena da navalna na Grčku. Turska je pripravna na to i doći će Bugarskoj u pomoć. Turska mornarica će na svaki način onemogućiti rusko brodovlje, koje se nalazi u Crnom moru, a armada braniti će Bugarsku protiv Rusiji i započeti tekođer akciju na Kaukazu protiv Rusiji. Rumunjska pak je naročito izjavila, da će biti toliko vremena neutralna, dokle koja država ne prekorači njezine granice čime bi Rumunjska bila prisiljena prihvatiti se oružja, navlastito ako bi Rusija pokušala prodrieti kroz Moldavsku. Usljed tog stanja je rat na Balkanu skoro neizbježiv i stalno je da će se granice na Balkanu sasvim promieniti.

Kako će izgledati pak karta Europe poslije ovog europskog rata pokazat će nam skora budućnost.

Zadnje vijesti sa ratista.

Pomorska bitka

Nekoje vanjske novine doniele vijest, da je naša oklopnjača „Zriny“ i još tri druga broda bila potopljena. Ta vijest je potpuno bez svakog temelja.

Moguće da se tu misli na mali križar „Zaida“, koji je bio napadnut od velike promoci neprijateljske i odječen od svoje skupine te od onda fale vijesti o njemu. S druge strane konstatuje se, da je jedan naš rušilac torpeda, premda napadnut od 16 ladja što oklopnjača što velikih križara francuzkih sa svim topovima, ipak dospio u luku svog odredišta.

Njemački podmorski čam potopljen.

Duž engleske obale bili su odpiovni mnogi njemački podmorski čam. Od svih tih čam jedan „U 15“, koji se nije povratio. Kako pišu engleske novine bio bi taj čam u boju s engleskim brodovima uništen. Nezna se da li su engleski brodovi imali kakvih gubitaka.

Njemačke napredovanje u Rusiji. — Veliki poraz Russ.

Agencija Wolff javlja: njemačke čete zauzele su rasko mjesto Mera daleko u unutrašnjoj Rusiji.

Na 17. o. m. j. došlo je do veće bitke između njemačkih i ruskih četa, u kojoj njemačke čete, koje su se borile vrlo hrabro, odnioe sjajan pobjedu. Zarobljeno je bilo više od 3000 Russa i mnogo mitraljeza od kojih mnoge nemogući odneti bile su uništene.

Radosne vijesti.

Malo više spomenuli smo, kako se u boju protiv Srbije na Drial veškom hrab-

rošću odlikovala hrvatska varazdinista regimenta br. 16. Sada dolazi vijest o velikoj hrabrosti druge hrvatske pukovnije Leopoldovaca br. 53 sa sjedištem u Zagrebu. O tome novine iz Zagreba javljaju: Naš načelnik primio je od pukovnika 53. pješačke pukovnije brzovjaku, u kojoj se javlja, da se je 16. o. m. j. naša 53. domaća pukovnja hrabro ponela i postigla odlučni uspjeh. Načelnik je tu vijest i posebnim oglasima javno objavio.

Poluslužbena „Hrvatska Korespondencija“ javlja o tome još sljedeće: Ban i zagrebački gradski načelnik primili su 16. o. m. j. od zapovjednika domaće 53. pukovnije, pukovnika Schirmera s ratista brzovjavke, u kojima im se sabojnje, da je ova pukovnja učestvovala u jednom okršaju, u kojem se divno borila i postigla velike uspjehe. Radostna ova vijest odmah je u gradu javno plakatima oglasena. Ban je poslije suprugu pukovnika Schirmera, gdje Schirmer, da joj saobči radostnu ovu vijest, o kojoj ona nije ništa još znala. Ban je suprugu pukovnika Schirmera predao tim povodom daljnji biljadu kruna za svrhe akcije za ovu pukovnju, koja je pošla u rat. Tako se Hrvati znadu boriti za svog cara i kralja i dom.

Razne vijesti.

Carev rođendan. Dne 18. t. m. j. proslavili su svi narodi naše prostrane monarhije toplom i iskrenom ljubavi odanosti i vjernosti rođendan Nj. Velikanstva našeg uzvišenog cara i kralja. Pula je već u predvečerje osvanula sva okićena zastavama, dok je drugih godina običajna razsvjeta izostala po naročitoj visokoj želji Njegovog Velikanstva, da se radije u to potrošeni novac dađe u dobrotvorne svrhe za ranjenike i obitelji pozvanika.

Na sam rođendan bile su svečane mise u crkvi mornarice i u stolnoj crkvi, kojim su prisustvovala vojničke i civilne oblasti te mnogobrojno građanstvo u zastupanju raznih korporacija i društava.

Gradom su pak obitazile mnogobrojne dame sabirući milodare za Crveni Križ, čime je rođendan našega uzvišenog Vladara prosviavljen i kao dan naših hrabrih vojnika.

Bog poživi i uzdrži Njegovo Velikanstvo cara i kralja k. r. Josipa II!

Primesi za „Crveni Križ“. Predsjedništvo podružnice Crvenog Križa u Puli najljepše zahvaljuje svim dosadanjim veldudnim darovateljima s vrućom molbom, da dalje doprinosu u novom ili dotadnjim cigare i cigarete, koje kolektivima i ranjenicima uvijek dobro dolaze, kao i stvari koje rabe u tvrdjanim bolnicama, po mogućnosti što prije predati izvole u pisarni Crvenog Križa, državna zgrada, S. Poljtarpo.

Dvorčanje Crvenog Križa. Ovimu se javlja, da je obustavljeno primanje i predbilježba osoba za Crveni Križ, pošto je potreba na uvjetnim dvorčinjama i učenicima za dva tečaja kao i za pomoćno osoblje već pokrivena.

Pedestru ratne luke u Puli. Mobilizacija kopnene i pomorske vojske, naredjena od Njegovog Velikanstva, našeg Premislivog Cara i Kralja zahtijeva, ne samo od sviju pripadnika obratane sile nego uopće od svakog državljana Monarhije — bio on narodnosti koje mu drago — da se veseljem izvrši potpunoma svoju dužnost prema domovini.

Od stanovništva ratne luke Pula, koje mora da teoj zahvali svoje blagoslovanje i procvat svog rođjenog mjesta, te koje se razvilo od jednog malenog ribarskog i gradničavog seoca u lijep grad, odaklejem te u dvostrukoj mjeri; priklan na te prilik ču buduci dani i sedmice u obilje.

Stoga je s jednom upućen na najvažnije tečke, gdje se će da bude manjkava jedinstvena i maršiva pomoć podanstva: Držati se ima tajne svake gibanje kopnene vojske i mornarice.

a re-
vel-
svnje
a Za-
laju:
a 53.
oj sa
do-
stigla
est i
den-
i za-
6. o.
nije,
svke,
kov-
jem
ehe.
vno
ugu
da
ona
pu-
tom
za
ako
ra i
ro-
no-
no-
tra
svac
za-
nja
elji
to
rhe
ise
am
lami
nju
jne
kri,
la-
rih
to
ed-
uli
le-
m,
je-
oje
ni-
ni-
po-
se
ed-
je
i
no
bit-
re-
ne
sile
fo-
mu
ma
je
e i
raz-
sz-
to

Samo točno čuvanje mira i reda, kao što bezuvjetna poslušnost naredbama izdanim sa strane pozvanih vojničkih i civilnih oblasti i organa u stanju su, da izbjegu ili umanje težinu mnogih izdanih mjera.

U vlastitom je interesu, da sve redarstvene naloge točno vrši, te se ima zdravstveno redarstvo u njegovom radu svestrano potpomagati, da se izbjegne bolesti i epidemijama svake vrsti, koje bi mogle ugrabit u tvrdjavi mnogu žrtvu i među građanstvom i među vojništvom.

Napokon očekujem, da će građanstvo se ne osteti lojalnost ukupnosti bezobzirne prijaviti pozvanim vlastima sve one elemente, koji se ne će pokoravati zakonu i koji rade proti općem dobru države i njezine vojske ili bi neprijatelju bilo na koji mu drago način pružili ruku pomoćnicu.

S druge ću strane uznastojati, da učinim sve što je u mojim silama, da bude građanstvo ratne luke Pule čim više moguće posteljeno od neizbježnih oštrina ratnog stanja te da ono potpunim pouzdanjem upire oči na sve one, u čije se ruke povjerilo udes Pule.

Da isti bude častan udes, uznastojat ću ja i posada Pule. — Zapovjednik ratne luke.

Chmelarz, viceadmiral.

Norođa parobroda „Baron Gautsch“. U četvrtak 15. t. mj. razširila se oko 5 s. po p. u početku nevjerojatna vijest, da je brzi i veliki parobrod austr. Lloyd „Baron Gautsch“ na putu iz Velog Lošinja u Trst potonuo. Ta se je vijest kasnije na žalost obistinila i utasnim potresenjem djelovala na pučanstvo. „Baron Gautsch“ plovio je na broju liniji Kotor-Trst, vozec na krovu 264 putnika, većinom žene i djece vojničkih osoba, koje su iz Dalmacije polazile na sjever monarhije. Na parobrodu se tog dana nalazilo u svemu 310 osoba, od kojih 264 putnika i 64 osobe brodske posade. Spasilo se je u sve oko 200 osoba, a ostalo zaglavilo. Spaseni dovozeni su svi u Pulu još istu večer, te su smješteni mnogi u bolnicu mornarice a mnogi u Hotels i privatne kuće. Od spasenih imade najveći broj muškaraca, nešto žena i djece; od posade broda spasili su se skoro svi.

Istu večer dovozeno je u Pulu do 60 žrtava nesreće, koje smjestio u privatnu mornaricu bolnicu, koje su u sobotu po podne velikom svečanosti pokopane na gradskom groblju. Drugi dan našli su još jedno sedam lješina na moru, koje isto pokopao u Puli; ostale progutalo je more.

Parobrod „Baron Gautsch“ sagrađen je bio god. 1908., bio je dug 82 a širok 11 metara; to je nosio 2250 tonelata. Vrednost parobroda cieni se od 2 do 3 milijuna kruna.

Povodom te nesreće došlo je ravnateljstvu Lloyd, mnogo žalnica, među kojima od namjestnika princa Höhenlohe, biskupa dra. Karliha i od bivšega ministra predsjednika baruna Gutscha.

Dužnici Istarske Posujlnice u Puli.

Naša pučka blagajna učinila je ovih teških dana sjajno svoju dužnost prema onim, koji su imali u njoj uloženo novca na štednju. Kako druge velike banke u Puli, naša je Posujlnica isplaćivala bez otkaza do 200 kruna na svaku knjižicu, gdje god u izvanrednom slučaju i više premda nije bila dužna to činiti otkad je proglašen moratorij, to jest zakon o razbijanju

Za isplaćivanje otvorena je Posujlnica (Narodni Dom prvi pod desno) svaki dan, od 11 ura do podne. Za uplaćivanje otvorena je svaki dan od 4 do 6 popodne. Tako do daljnje odredbe. To neka zapamte osobito oni dužnici, koji su ostali u Puli kod svoje dosadašnje službe u arsenalu i drugdje, na koju zaslužbu, kako se običaje reći „ni ne daži, ni ne kaplje“.

Za one, koji ostaju u Pall. C. k. kotarsko poglavarstvo objavljuje: daje se do obćeg javnog znanja da je c. i. k. zapovjedništvo ratne luke odredilo za večer 25. augusta 1914 zadnji rok za pruženje dokaza o osiguranju dobave živeža i goriva za vrijeme od tri mjeseca.

Rok za odlazak iz Pule ima se još ustanoviti.

Posebnim komisijama za popis pučanstva i ispitanje zalihe živeža za zaostalo civilno pučanstvo imaju se absolutno dati sva razjašnjenja.

Razsvjeta u gradu Pall. Zapovjedništvo ratne luke obratilo se na upravitelja občine da izdade oglas, kojim naredjuje, da se stegne razsvjeta grada u pomorskim ulicama i na uzvištijim krajevima grada počam od 9 sati večer, kao što upozoruje građanstvo da posle tog sata dobro za- stre ili zatvori kapićima prozore osobito koji gledaju na more ili se nalaze na uzvištijim točkama grada.

Prekršitelji te naredbe bit će kažnjeni u smislu zakona.

Prieki sud. C. i. k. vojno zapovjedništvo u Gracu naredbom od 7. šgusta 1914. proglasilo je u smislu članka 434 zakona o vojnom redu za domobranstvo prieki sud za slučajeve zločina zavajanja ili pomoći prekršenja zaprišegnute dužnosti vojničke službe. Taj prieki sud vriedi za Stajersku, Koruško, Kranjsku i Primorje (Gorišku Gradišku, Trst, Istru).

Proglasujući to javno pominje se strogo svakoga pred tim zločinom, jer svaka, budisikojka osoba, koja bi zakrivila taj zločin, bit će potegnuta pred prieki sud i kažnjena smrću streljanjem.

Zatvaranje gostiona i kavana. C. k. kotarsko poglavarstvo u Puli izdalo je na redbu, da se počam od 16. t. mj. napred imadu zatvarati sve gostione, kavane, restoracije, prodavaonice vina i pive, koje se nalaze u području grada Pule, u 9 a. na večer.

Proti prekršiteljima te naredbe postupat će se sa svom strogošću predviđenom u zakonu.

Isplate za preprog i vozove. C. k. ministarstvo financija je naložilo zemaljskim financijskim oblastima, da počm odmah putem poštanske stedionice isplaćivati doznatene svote za konje, volpve i vozove, koji su se nabavili usljed mobilizacije. Sa isplaćivanjem se mora početi svakako 18. augusta.

Za četva i druge poljske radnje. Ministarstvo poljodjelstva u sporazumu sa ministarstvom nutarnjih posala izdalo je naredbu, koja radi važnog položaja daje potrebne upute i odredbe glede četva i drugih poljskih radnja. Ta naredba odredjuje, da se za osiguranje četva i drugih poljskih radnja u svakoj občini sastave četvene komisije. Poslovi te komisije su počasni i nemaju bit nagradjeni ili plaćeni. Ta komisija mora skrbiti, da se četva i druge poljske radnje izvrše u pravo doba. Sve muške i ženske osobe u občini dužne su obavljati te radnje. Imadu se od tih radaja osobe u javnim službama, svećenici, liječnici i živinari, ljekarnici,

L. D. Z. br. 55 pod državnom zaštitom te njihovi namještenici u koliko su potrebni kod te radnje. Komisija neka prikrši radne sile pomoću radničkih posredovonica, od mladenačkih zavoda, odgojilista td. Proti odlukama te komisije nema prigovora. Rad komisije nadzire kotarska politička oblast, koja može odredbe te komisije promieniti ili ukinuti. Tko se ne bude pokorio odredbama komisije, bit će kažnjen po naredbi od 30 septembra 1857. br. 69.

Produljenje moratorija. Po nalogu ministra financija odredjen je moratorij za dalnja dva mjeseca. Naredba ova o produljenju moratorija stupa dne 11. o. tuj. na krepost. Moratorij odnosi se na sve novčane izdatke, koje su dospjele ili koje dospjevaju 30. rujnom god. 1914. a. koje se temelje ili na jednoj prije 1. kolovoza o. g. izdanoj mjenici, cheku ili kojjoj mu drago komercijalnoj doznatici, nadalje koje se temelje na jednom varantu ili na jednom trgovačkom poslu, koji je utanačen prije 1. kolovoza kao i one novčane tražbine, koje se temelje na svakom privatoopravnom naslovu, a koji je nastao prije 1. kolovoza godine 1914. Mjenice, koje su izdane prije 1. kolovoza god. 1914., a koje dospjevaju do 30. rujna nemaju se prosvjedovati. Naprotiv imadu se prosvjedovati one mjenice, koje su izdane posle 1. kolovoza ma da i padaju u vrijeme moratorija.

Proti sumnjivim osobama. Službene novine donose ovu naredbu:

Oblasti su saznale, da se sada u ratno vrijeme po monarhiji pojavljuje veliki broj sumnjivih za državu i javnu sigurnost pogibelnih osoba, koji inozemnih toli i tuzemnih.

Poslo su ti individui u sadašnje vrijeme od osobite pogibelji za djelovanje vojničkih i civilnih oblasti te iz pogleda održavanja javnog reda i mira te sigurnosti osobe i imeta građanina, sveta je dužnost svih patriotskih krugova; da oblasti svim sredstvima i silama u tome podupiru, da se takove osobe pronadju te neškodli vima utine.

Uslijed toga poziva se cijelo pučanstvo da čim i najmanje posumnja o djelovanju takovih za državu i javni poredak pogibelnih elemenata, da to smjesta prijavi najbližoj oblasti odnosno oružništvu i da oblasti u njihovim mjerama proti takovim osobama najsašniji podupire.

Preporučujemo svu na to, da nije samo dozvoljeno, već dapače, da je upravo sveta dužnost svakog patriotskog građanina, da takove elemente u slučaju nužde i sam zaustavi, da ih osobnim svojim posredovanjem zapriječi u njihovom djelovanju i da uopće u slučaju nužde osobnim postupanjem sve poduzme, da se takove osobe smjesta utine neškodljivima.

Oblasti računaju u tom pogledu na patriotsku i poštovnu potporu općinstva, posto to na prvom mjestu leži u interesu sveukupnog žiteljstva, za čiju sigurnost su i oblasti također poduzele najstrože i najdalekosežnije mjere.

Objavlivanje listina poginulih, ranjenih i bolesnih vojnika. C. i. k. ministarstvo je već odredilo, da budu listine poginulih i izvjesta o stanju ranjenih i bolesnih po mogućnosti brzo i autentično objavljene.

Da se napriek utamirenje, prouzročeno usljed tiskarskih pogrijetaka, te listine se neće smjeti prestampati. Naprotiv pak bit će svakom omogućeno da zaklejeni broji tih listina na vlastite troškove nareći kod c. k. dvorskog državne tiskara. Radi presno potrebnih i brzih objava Note i izvje-

stih tabelaričnih listina osim u njemačkom, magjarskom i hrvatskom jeziku sastavljene također u češkom, poljskom, rusinskom, rumunjskom, slovenskom i talijanskom jeziku.

C. i. k. ratno ministarstvo apelira na pučanstvo, osobito na izabrane slojeve, da svojim zemljacima, koji to potrebuje, daju potanke informacije iz listine poginulih, i o izvještajima glede ranjenika i bolesnika.

Daljni pozivi novaka. C. k. dopisni ured dozajae iz pouzdane strane: Za ratne slučajeve namjereni prijevremeni pozivi novaka i nadopunitbenih pričuvnika, u koliko se to ni još dogodilo, obaviti će se tekom 8 do 10 dana. Istotako bit će nešto kasnije pozvani svi još nepozvani od pučkog ustanka, koji su služili, jer je njihov sastav u veće odjele, usljed odlaska vojničkih četa iz posada, sada olaktan. Poslo također svršava žetva, bit će u tu svrhu uporabljena momčad opet pozvana pod oružje.

Obavijestni ured austrijskog Crvenog Kriza. Ravnateljstvo Crvenog Kriza javlja, da je ustanovilo u Beču obavijestni ured u svrhu podavanja informacija rodniciima oficira i vojnika, koji se nalaze na ratištima, o njihovom boravištu i eventualno o njihovom zdravstvenom stanju.

Upiti za obavijesti imaju se upraviti na naslov: Auskunfts-bureau der Österreichischen Gesellschaft vom Roten Kreuze in Wien, VI., Dreihufeisengasse 4, Kriegsschule.

Za te upite rabe se navlašne dopisnice koje se prodavaju po 2 helera u svim poštanskim uredima.

Pozor biciklisti i automobili! Upozoruje se občinstvo u vlastitom interesu, da svi automobili, bicikli i druga kola moraju absolutno zaustaviti se na svaki poziv vojničke straže, žandara i drugih organa sigurnosti, jer će se inače ispostaviti pogibelji da će se na nje pucati.

(Žrtva te nepažnje postala je dne 9. t. mj. grofica Lucija Kristalhnigg. Ova je u nedjelju na večer odpućovala u automobilu iz Celovca u Gorici, da tamo obaviti neke poslove kao odbornica Crvenog Kriza. Premda je imala patnjicu od vjetrov ipak ju je jedan vojnik na straži u Horcu na Gorickom ustreljao iz puške. Ona se nalaze na poziv „Halt“ nije odazvala, jer nije radi stropota automobila to čula, pak je straža prema naredbi i poginula. Ratna doba streljala i nesrećom pogodila groficu).

Narodna autonomija u Austriji. Čistamo u novinama vijest iz Berlina, da su najviši austrijski krugovi odlučili ređiti na tome, da austrijski Slaveni po dovršenom ratu za njihovu poštovnu pomoć dohiju narodnu autonomiju. Poljsicima je ista već osigurana posebnom proklamacijom.

Papa umro.

Glava katoličke crkve, sveti Otac Pio X. preselio se je jučer 19. t. mj. u bolji svijet.

Ta je vijest prispjela u Pulu jutros 20. augusta. Bolest je bila kratka. U narednom broju reći ćemo pobliže stogod o životu pokojnog Pape. Počivao u miru i luč svjetla svjetla njemu!

